

עיון ראשון

ארגונים בעולם פוסטמודרני

ישראל כ"ץ

תל אביב: רסלינג, 2012. 243 עמודים.

השאלה כיצד עשויים או אמורים ארגונים לפעול בעידן הנוכחי היא שאלה מורכבת. תדירות השינויים, הפרדוקסים, אי הוודאות והדילמות מציבים את ארגוני המינהל הציבורי ואת עובדיו לפני אתגרים רבים. ד"ר ישראל כ"ץ, חבר סגל באוניברסיטה העברית בירושלים העוסק גם בייעוץ לארגונים הלכה למעשה, מביא בספרו שאלות שונות בראי המושגים של ההגות הפוסטמודרניסטית. כ"ץ מתכתב בספרו עם הוגים שונים: מישל פוקו, ז'אק דרידה, ז'וליה קריסטבה ואחרים. בספר מתוארות סוגיות כמו כוח ושליטה, משמעות האידיאולוגיה והשפעתה בארגונים, היררכיה ושוויון בארגונים, סוגיות רלוונטיות לעובדים ולמתעניינים בארגונים באשר הם. כ"ץ מוסיף גם תיאור קצר על ההוגים השונים שעשוי לעניין את הקוראים העוסקים בעידן הפוסטמודרני.

צופן הישראליות: עשרת הדיברות של שנות האלפיים

גד יאיר

ירושלים: כתר ספרים, 2011. 212 עמודים.

פרופ' גד יאיר, ראש המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, מציג בספרו הרביעי את עשרת הדיברות של הישראליות בשנות ה-2000. אין זה ספר אקדמי, אך הוא בגדר ספר עיון העוסק בדיוקנה של החברה הישראלית העכשווית. בספר מציע יאיר את התזה שהחברה הישראלית היא חברה פוסט-טראומטית ודן בהיבטים שונים של זהות החברה ומאפייניה. בין עשרת הפרקים נידונות סוגיות כמו החרדה הקיומית והפחד מהאחר ה"דווקאיות" ואי ההיענות לסמכות, תחושת הבעלות והזכות על הארץ, תפיסת ה"לא תצא פראיר", תפיסת ה"אני מדבר משמע אני קיים" ועוד. בחינת

קווי האופי שעליהם מצביע הכותב עשויה לתרום לראייה כוללת של הקודים התרבותיים של החברה בישראל, להבנת ההתנהגויות של הישראלים באשר הם ולקידום הבנות באשר לעיצוב מדיניות בחברה הישראלית.

להציץ מבעד לחומות

אפרת שהם

באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. 2012. 192 עמודים.

פרופ' אפרת שוהם, סגנית ראש החוג לקרימינולוגיה במכללה האקדמית אשקלון ויו"ר האגודה הישראלית לקרימינולוגיה, עוסקת בספרה זה בתופעת האלימות כלפי בנות זוג בקהילות סגורות. בעשורים האחרונים אנו עדים לקידום השיח, החקיקה וכלי התמודדות עם תופעת האלימות נגד נשים בחברה הישראלית, כמו גם במדינות אחרות בעולם. למרות תהליכים אלה, יש, לטענת פרופ' שהם, קהילות שבהן התופעה של אלימות כלפי נשים עדיין נחשבת יותר כסוגיה פרטית, אישית או משפחתית, שנידונה להיותר בתוך גבולות המשפחה. אף שתופעת האלימות מוצאת ביטוי בשכבות שונות באוכלוסייה, המחברת בוחרת להתמקד בקהילות אלה גם בשל ההפסד הנוסף – האישי, הרגשי, הכלכלי והחברתי – המאפיין נשים החיות בקהילות סגורות. שהם מציגה במבוא את הסוגיה בהקשר הכללי ולאחר מכן דנה בארבעה פרקים בארבע קהילות סגורות בישראל: המגור החרדי, החברה הפלסטינית, עולי קווקז והעדה האתיופית.

פרדוקס המינים

סוזן פינקר

רמות השבים: הוצאה לאור אריה ניר. 2012. 360 עמודים.

סוזן פינקר, פסיכולוגית, דנה בשאלת ההבדלים בין המינים. בספר זה סוקרת המחברת מחקרים רבים בתחומי דעת שונים, ובהם מדעי המוח והכלכלה, שעניינם מתן הסברים להבדלים בין גברים לנשים. פינקר עוסקת בסוגיות כמו דפוסי קריירה, נטייה לדיסלקציה והפרעות קשב וריכוז, תוחלת חיים, דפוסי הבחירה והמחשבה, דרך הביטוי וכיוצא באלה. המחברת טוענת שבניגוד לנטייה המקדמת ציפייה מנשים לחקות גברים, יש לכבד את ההבדלים בין גברים ונשים. לטענתה, יש לבחון את ההבדלים בין המגדרים מתוך ראייה של לגיטימיות וייחודיות של כל מגדר. הספר מציע חשיבה אחרת על נשים וגברים ועל ההבדלים ביניהם, כמו גם על כיבוד הבחירות שהם עושים.

Social Happiness: Theory into Policy and Practice

Neil Thin

Bristol: The Policy Press. 2012. 302 pages.

לטענת המחבר ניל טין (Neil Thin), העיסוק באושר וההתמודדות עם שאלת משמעות החיים ואיכותם דורשים אומץ או הרפתקנות. פרופ' טין הוא מרצה בכיר בבית הספר למדעי החברה והפוליטיקה באוניברסיטת אדינבורו בסקוטלנד. בתחומי המחקר שלו עוסק המחבר בין השאר בסוגיות כמו אושר, עוני, חינוך וזכויות אדם. מלבד זאת הוא גם משמש יועץ לסוכנויות בינלאומיות כמו הבנק העולמי. העיסוק בסוגיית האושר דורש, לדבריו, להפנות את המבט משאלות של "מה קורה" לשאלות של "מה באמת משנה?". אלה האחרונות הן השאלות שצריכות להעסיק את המחקר והמדיניות. המחבר מטה את העיסוק במושג האושר ובשאיפה אליו מהזירה האישית לזו החברתית. הספר הוא בינתחומי ושואב מתחומים שונים: כלכלה, פסיכולוגיה ומחקרי מדיניות. הוא נחלק לשניים: החלק הראשון מציג הקדמה למושג האושר, מצביע על המרכיבים שלו ועל מגבלותיו, כמו גם על הזהירות הנדרשת בשימוש בו. החלק השני מתמקד בקשר בין אושר לניסיון החברתי; הדגש בחלק זה הוא לא רק ברמה המופשטת של המושג, אלא המחבר עוסק בשאלות שעניינן הזיקה של מושג האושר לחיי משפחה, לחינוך, לפעילות עסקית ולפעילות של ארגונים קהילתיים.

Teaching Advanced Learners

Joan Franklin Smutny & S. E. von Fremd

California: Corwin A Sage Company. 2011. 188 pages.

בספר מבקשות הכותבות לסייע למורים לקדם אסטרטגיות הוראה בהתייחס לתלמידים בעלי יכולות גבוהות. הספר מציע דרכים לעבודה מול תלמידים מצטיינים, הזקוקים להעשרה מעבר לתוכנית הלימודים הרגילה. ייחודו הוא בהבנה כי יש למצוא שיטות יעילות לעשות זאת במסגרת המגבלות ותחומי האחריות הרבים המעוגנים בעבודתם היומיומית של המורים. המחברות מצביעות על הצרכים הייחודיים של תלמידים בעלי יכולות מתקדמות וכיצד ניתן לענות עליהם. הן גם עוסקות בשאלה כיצד ניתן להגדיר מטרות ללומדים אלה ובשאלות אחרות בהקשר זה. מטרתן של המחברות היא להראות

איך ניתן באמצעים צנועים ובהתאמות קלות להתאים את ההוראה לילדים בעלי יכולות מיוחדות ולייצר עבורם אתגר בתחומים שונים של למידה.

Enhancing Human Capacities

Julian Savulescu, Ruud ter Meulen & Guy Kahane

Sussex: Wiley-Blackwell. 2011. 557 pages.

השאלה כיצד לתרום להתפתחות היכולות של פרטים היא השאלה העומדת בלב הדיון של הספר. האתגרים והסכנות המלווים את השאיפה לחזק את יכולות הפרט הניעו את העורכים להציג את אסופת המאמרים. הספר דן בהיבטים שונים שטומנים בחובם אפשרויות לפיתוח יכולות של פרטים בהיבטים שונים: קוגניטיביים, נפשיים, פיסיים, מוסריים ובהקשר של הארכת תוחלת החיים. בספר מתעמתים הכותבים עם שאלות אתיות ועוסקים גם בהשלכות של סוגיות אלה על עיצוב מדיניות. בפרק הסיום מתארים החוקרים את התפתחות החקיקה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בארצות הברית ובאירופה, ומצביעים גם על שאלות נורמטיביות, כלומר כיצד ראוי לעצב מדיניות זו.